

Ljubljanski ZVON

Leposloven in znanstven list.

Štev. 8. V Ljubljani, dne 1. velikega srpana 1895. Leto XV.

Slavina.

Pol kraljestva dal je tebi Kruko,
Kralj Polabcev, slavni Kruko stari.
In še vedno ti je čelo mračno!
Kjer počije pogled tvoj, o Henrik,
Zemljo krasno vidiš, zemljo svojo:
Ta ravnina pod teboj zelena,
Bistri vjri in šumeče reke,
Črni gozdi in visoke gore
In v daljavi jézera bliščeča —
Vse je tvoje, ti pa si otožen!

»Kaj mi hoče moje svetlo žezlo,
Kaj mi hoče moja krasna zemlja?
Da imel bi jo pod žezlom svojim
Vso državo Lótarja vladarja,
In še večjo, večjo . . . in vso zemljo!
Da sedel bi na prestolu zlatem,
Da bi kronal me sam Oče rimski,
In pred mano bi ves svet se klanjal —
Pa ostalo srce bi nesrečno! . . .
Ti, Slavina, si kraljestvo moje,
In ko dala žezlo bi mi v roko,
Na glavó mi krono položila,
Kralj na svetu bil bi najsrečnejši! . . .
Naj mi skloni tilnik jeza božja,
Če ne pahnem te s prestola, Kruko!
Pol podaril si mi zemlje svoje,
Zemlje, ki si mojemu očetu
Bil iztrgal jo z nasilno róko.
A imej jo, zemljo dedov mojih,
Dar tvoj vrnem ti v naročje željno;
Vse bogastvo moje, vse gradove,

Vzemi vse, a meni daj Slavino . . .
Ne, prositi nečem te pohlevno:
Ti očetu zemljo si iztrgal,
Sin iztrga tebi lepo ženo,
In naj tudi v boju tem propade —
Z njim propadeš ti in s tabo ona.

To premišlja Henrik v strasti svoji
Tam ob Peni na visokem gradu,
Na visokem gradu kralja Kruka.
Tákrat zástor težki se odgrne
In Slavina obstoji med vrati;
S črno haljo si zakriva lice,
Zatrepeče glas ji v polutemi:
»Ako ljubiš, knez, življenje svoje,
Hitro konja brzega zajaši,
Pa odbéži skrivno v temni noči:
Kralj te vabi jutri na gostijo,
Ali vina sladkega ne pije,
Piti hoče tvojo kri, o Henrik!«

Srce širi mu bolestna sreča,
In v ljubezni silnem ognju vzdikne:
»O Slavina, smrti sel čaróbní,
Daj, odgrni svoj obraz nebeški,
Da napijem se lepote tvoje,
Predno smrti v hladno grem naročje.
Ker usoda ni te meni dala,
Pa v nesreči svoji rad umrjem!«

Nada krasna v dušo ji zasije,
V dušo srečno, srečno v žalnem hipu.

Sladke sanje dolzih dnij nesrečnih
V hipu niso več le bežne sanje.

»Knez ponosen nisi ti, o Henrik!
Kaj o smrti govoriš brezupen,
Ko življenje čaka te najlepše!«

Knezu dušo nova moč prešine
Ko odgrne svoj obraz kraljica.
»Ti si moja, danes in na večno!
Nova sreča vzide nama v srcih,
Ko prisije v jutru zlato solnce!« . . .

In prisije v jutro zlato solnce.
Hrup in šum po gradu se razlega:
Kralj pripravlja viteško gostijo.
Po vseh potih na konjičih iskrih
Proti gradu vitezi hitijo.
Po dvoranah šetajo se lahno
Deve krasne s krasnimi junaki;
A najlepša je kraljica mlada,
In junak je Henrik najkrasnejši.
Kruko sede na visoki prestol —
V hipu vtihne govorjenje sladko.
Svetle čaše nosijo strežaji,
Z rujnim vinom polnijo jih gostom.
In s prestola vstane temni Kruko,
Mirno stopi Henriku pred lice

In visoko dvigne čašo zlato:

»Henrik, srcu mojemu najdražji,
V trdno zvezo pij iz čaše moje!«

»Kaj z levico mi napijaš, Kruko,
A desnico pa za pasom skrivaš?
Glej, prečrne, kralj, so misli tvoje,
Da ostale bi ti v podli duši.
In morilec iz očíj ti gleda! . . .
Ti si hotel, da se kri prelije,
Naj zgodi se, Kruko, volja tvoja!«

Kralju vroča kri privrè iz prsij,
Obledí mu lice v bolečini,
In k nogám se knezu mrtev zgrudi.
Miren stopi Henrik tjà k prestolu,
Meč krvavi mu drži desnica,
Po dvorani zrè okó ponosno:
»Kaj molčite, ko na zlati prestol
Kralj vam novi seda z žezlom v roki?«
V začudenju, strahu družba kliče:
»Bog te živi, novi kralj naš Henrik!«
In Slavina sede poleg njega.
»Kaj na mizah vino vam počiva,
Ko poreča se vladar vaš, Henrik?«
Po dvorani čaše zazvenijo.
»Bog te živi, novi kralj naš, Henrik,
Bog te živi, o kraljica krasna!«

Trošan.

Korotan.

II.

Vrata.

Na mizi v kozarcu blestečem
Smehlja se mi vince zlato,
A kaj, da od njega k točajki
Uhaja mi včasih oko?

Postavi naj njeni bolj divim,
Krasoti naj polnih se lic?
A kaj li pomenja na prsih
Cvetoča ji kita plavic? —

Germanije hčer se nazivlješ
In zreš me ponosnih očíj;
Da, nemščina tvoja — dovoli —
Trdo se nekako glasi.

Čemu li tajila bi smelo?
Brez truda te vsakdo spozna:
Saj prva Slovenka ti nisi,
Ki tujcem prodala duha . . .

* * *

